

Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого

Звіт про результати опитування здобувачів вищої освіти на тему: «Адаптація першокурсників до навчання в Університеті»

У січні 2024 року, згідно з графіком проведення планових опитувань, працівниками методичного відділу із забезпечення якості освіти було розроблено та проведено опитування здобувачів-першокурсників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета даного опитування була спрямована на виявлення рівня адаптації здобувачів у освітньому середовищі Університету, ефективності роботи Приймальної комісії, деканатів, кафедр, художніх керівників курсів та науково-педагогічних працівників щодо комфортного включення першокурсників у навчальний процес.

В опитуванні взяли участь 148 першокурсників.

Результати дослідження мали характер стартового обстеження з наступним аналізом проблеми сприяння адаптації здобувачів-першокурсників. Водночас дослідження спрямовувалось на вивчення аспектів рекрутингу вступників: з'ясування мотивів вибору Університету та виявлення змісту очікувань першокурсників щодо навчання у КНУТКіТ.

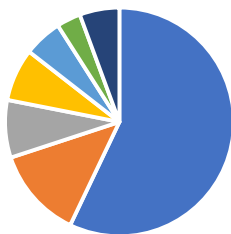
За відповідями учасників опитування щодо вибору ними для навчання саме КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого

56,8 % (84 здобувача) вважають, що КНУТКіТ дасть їм найліпшу базу для особистої творчої реалізації;

12,8 % (19 здобувачів) тільки у КНУТКіТ знайшли потрібну їм освітньо-професійну програму;

8,1 % (12 здобувачів) надихнув приклад успішної реалізації випускників КНУТКіТ;

також 7,4 % (11 здобувачів) обрали КНУТКіТ тому, що 2023 року здійснював набір художній керівник, у якого вони хотіли навчатися; 5,4 % (8 здобувачів) відзначили, що КНУТКіТ – це славетний заклад освіти з багатою історією та традиціями; 3,4 % (5 здобувачів) вважають, що КНУТКіТ – це бренд, який забезпечить їм успішне працевлаштування; ще 6,1 % (9 здобувачів) позначили іншу причину вибору КНУТКіТ для навчання.

■ 56.8 ■ 12.8 ■ 8.1 ■ 7.4 ■ 5.4 ■ 3.4 ■ 6.1

Отримані відповіді свідчать про впевненість абітурієнтів щодо якісної освіти, яку забезпечують професіонали високого рівня – видатні майстри театрального та кіно-телемистецтва, серед яких художні керівники, головні режисери та провідні актори академічних театрів, кіно- і телережисери,

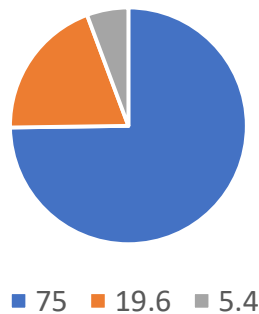
академіки і члени-кореспонденти Академії мистецтв України, що викладають на 16 кафедрах Університету. Численні приклади успішної реалізації випускників КНУТКіТ, які працюють у різних сферах галузі культури і мистецтв, чий творчі досягнення високо оцінені як у нашій державі, так і за її межами, серед яких є народні та заслужені артисти, заслужені діячі мистецтв та заслужені працівники культури, лауреати державних та міжнародних премій, також є потужною мотивацією для вступу до Університету.

Усі першокурсники вказали свою спеціальність, структурний підрозділ Університету та кафедру, які забезпечують обрану та вказану ними освітньо-професійну програму, а також форму навчання. Тож, за відповідями здобувачів першого курсу на перші п'ять питань, в опитуванні взяли участь (кількість здобувачів подається у відсотках)

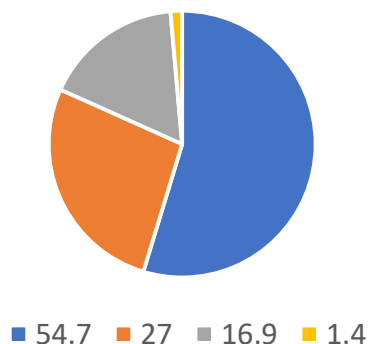
Спеціальність 021 – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	56,1 % (83 здобувачів)	Спеціальність 026 – Сценічне мистецтво	43,9 % (65 здобувачів)
відповідно, стільки ж респондентів навчаються			
в Інституті екранних мистецтв	56,1 % (83 здобувачів)	на Факультеті театрального мистецтва	43,9 % (65 здобувачів)
на відповідних кафедрах			
Інституту екранних мистецтв		Факультету театрального мистецтва	
кафедра кінорежисури та кінодраматургії	31,2 % (46 здобувач)	2 кафедра акторського мистецтва та режисури драми	20,9 % (31 здобувач)
кафедра кінотелеоператорства	7,4 % (11 здобувачів)	кафедра мистецтва театру ляльок	10,2 % (15 здобувачів)
кафедра звукорежисури	7,4 % (11 здобувачів)	1 кафедра акторського мистецтва та режисури драми	6,1 % (9 здобувачів)
кафедра режисури телебачення	7,4 % (11 здобувачів)	кафедра організації театральної справи імені І.Д. Безгіна	2,7 % (4 здобувача)
кафедра продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва	2,7 % (4 здобувача)	кафедра театрознавства	2 % (3 здобувача)
кафедра кінознавства	0 %	кафедра хореографії та пластичного виховання	2 % (3 здобувача)
таких освітньо-професійних програмах			
драматургія кіно і телебачення	12,4 % (18 здобувачів)	акторське мистецтво театру і кіно	23,6 % (35 здобувачів)
звукорежисура	7,4 % (11 здобувачів)	акторське мистецтво театру ляльок	7,4 % (11 здобувачів)
кінооператорство	7,4 % (11 здобувачів)	режисура драматичного театру	3,4 % (5 здобувачів)

режисура анімаційного фільму	10,7 % (16 здобувачів)	організація театральної справи	2,7 % (4 здобувача)
режисура неігрового кіно	8,1 % (12 здобувачів)	режисура балету	2 % (3 здобувача)
майстерність диктора та ведучого програм телебачення	6,1 % (9 здобувачів)	театрознавство	2 % (3 здобувача)
організація кінотелевиробництва	2,7 % (4 здобувача)	режисура театру ляльок	1,4 % (2 здобувача)
режисура телебачення	1,3 % (2 здобувача)	сценографія театру ляльок	1,4 % (2 здобувача)
кінознавство	0 %		

Як видно з відповідей, першокурсники орієнтуються у структурі Університету, принаймні, тих її підрозділах, де вони навчаються. Це 75 % (111) респондентів; 19,6 % (29) опитуваних можуть плутатися у структурному підрозділі, до якого вони не належать; і, врешті, 5,4 % (8) взагалі поки не розібралися в цьому питанні.

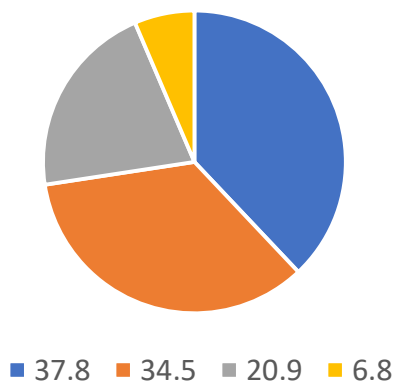

До вступу в КНУТКіТ переважна більшість абітурієнтів – 54,7 % (81) – готувалася самостійно за програмами творчих конкурсів, розміщених на сайті закладу; 27 % (40) респондентів – за допомогою індивідуальних занять з репетиторами; 16,9 % (25) – відвідуючи консультативні заняття, організовані Університетом; виявилися, навіть, ті, які зовсім не готувалися – 1,4 % (2).

Таким чином, зважаючи на відповіді першокурсників, більшість з них мали високу мотивацію вступу до КНУТКіТ, змогли гідно підготуватися, причому переважна більшість самостійно, орієнтуючись лише на представлені приймальною комісією програми конкурсу.

Спілкування з Приймальною комісією КНУТКіТ у переважній кількості абітурієнтів (37,8 % – 56 здобувачів) відбувалося у змішаній формі, тобто з допомогою телефону, електронної пошти та особистих візитів; 34,5 % (51) вступників підтримували спілкування з Приймальною комісією виключно в телефонному режимі; 20,9 % (31) обрали безпосередні візити до Приймальної комісії; 6,8 % (10) – електронну пошту.

Із 122 здобувачів, які спілкувалися з Приймальною комісією Університету телефоном, позитивно оцінили якість надання інформації (за 10-бальною шкалою від 6 до 10 балів) 113 респондентів, низьку оцінку (від 1 до 5 балів) надали 9.

Із 58 здобувачів, які листувалися з Приймальною комісією КНУТКіТ електронною поштою, надання інформації у такий спосіб 9-10-ма балами оцінили 47 респондентів, 11 респондентів – 6-7-ма балами.

Із 104 першокурсників, які оцінювали роботу Приймальної комісії при особистому відвідуванні, більшість респондентів (94) надали якості спілкування з працівниками Приймальної комісії 6-10 балів, 10 здобувачів – 4-5 балів.

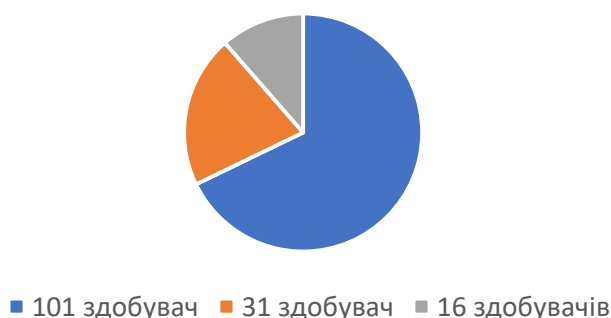
Таким чином, більшість здобувачів вищої освіти 1 курсу вважають роботу працівників Приймальної комісії Університету чіткою та оперативною, надані ними рекомендації та поради слушними, логічно послідовними, інформативно змістовними.

Сайтом КНУТКіТ під час вступної кампанії користувалася усі першокурсники, які брали участь в опитуванні – 148 здобувачів (100 %), з них

101 здобувач (68,3 %) – для перегляду інформації щодо вступної кампанії,

31-го здобувача (20,9 %) зацікавили розділи, спрямовані безпосередньо на студентів (Вступ до Університету, Сторінка студента, Навчальні корпуси та гуртожиток, Творча діяльність),

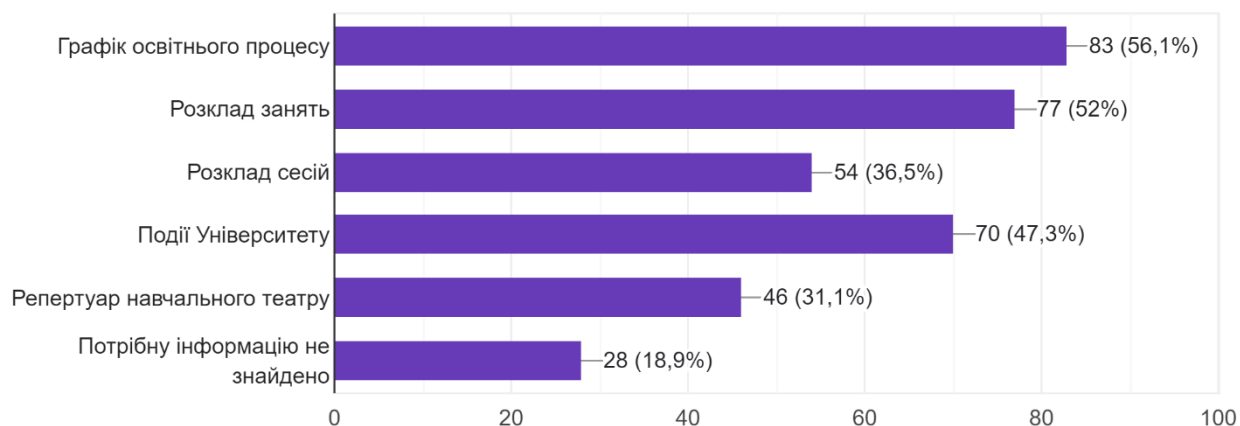
для 16 здобувачів (10,8 %) «мандрування» по сайту стало корисним джерелом, яке допомогло сформувати більш чіткі уявлення про Університет та перебіг навчального процесу.

Як видно з наведеної нижче діаграми, першокурсники цікавилися інформацією, пов'язаною з освітнім процесом, також їх увагу привернули події, які відбувалися в Університеті, та репертуар Навчального театру. Лише 28 здобувачів з опитаних не змогли знайти на сайті потрібну інформацію.

Чи знайшли Ви на сайті потрібну інформацію? *Можна обрати кілька варіантів

148 відповідей

У середньому 31-м першокурсником (21 %) потрібна **інформація** на **сайті** була **знайдена**, але для переважної більшості, в середньому для 86-ти здобувачів (58 %), її пошук на сайті Університету викликав **певні складності** та незручності. Хоча сторінки кафедр, за якими закріплені обрані першокурсниками освітньо-професійні програми, 101 здобувач (68,2 %) визнає цікавими та інформативними.

До речі, про новини та події у КНУТКіТ з сайту дізнається лише 2 (1,4 %) респондентів, 52 з опитаних здобувачів (35,1 %) – через соцмережі: 83 першокурсника (56,1 %) підписані на сторінку Університету у Telegram, 58 (39,2 %) – в Instagram; 47 (31,8 %) першокурсників знають про події Університету через групові чати, 23 (15,5 %) – при особистому спілкуванні з одногрупниками, 13 (8,8 %) – від Студентської ради, 11 (7,4 %) – від художнього керівника / куратора курсу.

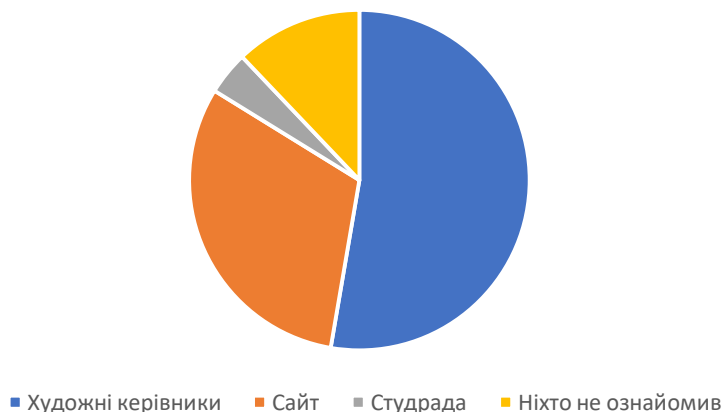

Зважаючи на викладене вище, команда КНУТКіТ готує до запуску сайт в оновленому форматі та сподівається, що для здобувачів вищої освіти, які навчаються в Університеті, а також абітурієнтів він стане зручнішим й інформативнішим у користуванні.

Ряд питань анкети для першокурсників був спрямований на вивчення їх адаптації до освітнього процесу та середовища КНУТКіТ.

Враження від першого навчального дня в Університеті у більшості респондентів (134 здобувача – **90,5 %**) **позитивні**: інформація щодо місця, часу зустрічі з художнім керівником / куратором курсу була донесена вчасно, усі організаційні питання вирішено. Лише 14 першокурсників (9,5 %) через свою відсутність або неправильну та невчасну комунікацію виявилися **позбавленими приємних вражень** від першого навчального дня.

З правами та обов'язками здобувачів вищої освіти КНУТКіТ 78 респондентів (52,7 %) були ознайомлені безпосередньо художніми керівниками / кураторами курсів; 46-м першокурсникам (31,1 %) став у нагоді сайт Університету, де для абітурієнтів та здобувачів розміщено багато корисної інформації, зокрема права та обов'язки Здобувачів КНУТКіТ; до речі, Студентська рада Університету має у своєму кейсі багато різноманітних та актуальних новин саме для Здобувачів, а також потрібні нормативні документи, але правами та обов'язками Здобувачів КНУТКіТ у представників Студради поцікавилось лише 6 респондентів (4,1 %); на жаль, 18 першокурсників (12,1 %) виявилися взагалі незнайденими зі своїми правами та обов'язками.

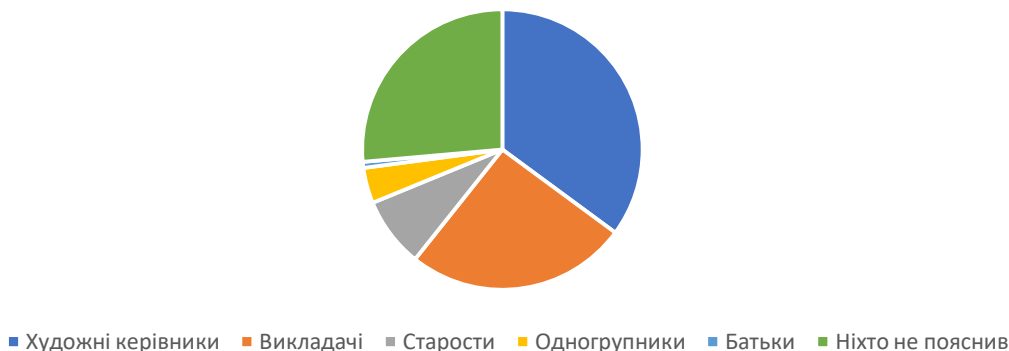

З поняттям академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Університеті ознайомлено 140 респондентів (94,7 %): 116 (78,4 %) – уважно читали договір про навчання, в якому про це також іде мова, 14 (9,5 %) – знають про академічну доброчесність від художнього керівника / куратора курсу; 10 (6,8 %) – знайшли цю інформацію на сайті; лише 8 (5,3 %) – не знають, що це таке.

Систему оцінювання досягнень Здобувачів Університету, яка, звісно, відрізняється від шкільної, опанувало 139 першокурсників (93,9 %), з яких 119 (80,4 %) не вважають її складною для розуміння, а 20 (13,5 %) – хочуть дізнатися усі нюанси поточного та підсумкового оцінювання; лише 9 з опитаних (6,1 %) досі плутаються.

Більшості респондентів, 52 (35,1 %), університетську **систему оцінювання пояснили** художні керівники / куратори курсів; до 38 Здобувачів (25,6 %) цю інформацію донесли науково-педагогічні працівники (викладачі) КНУТКіТ; 12 (8,1 %) – старости; 6 (4,1 %) – одногрупники; 1 респонденту (0,7 %) – навіть, батьки; ніхто не пояснив систему оцінювання 39 (26,4 %) з опитаних першокурсників.

Загалом, з розкладом, графіком навчання, семестровим контролем виникли деякі складності на початку навчання у 43,4 % (63) респондентів. На жаль, як виявилось, керівники / куратори курсів не надали цим здобувачам інформацію щодо місця знаходження потрібної інформації. У зв'язку з чим в Університеті вдосконалюється система електронної комунікації деканатів зі старостами курсів та груп, а новий сайт стане комфортнішим при користуванні ним з телефону. При цьому, слід зазначити, що у 32,4 % (47) першокурсників взагалі не виникло жодних складностей на початку навчання.

Зміст навчальних дисциплін, які викладаються в КНУТКіТ, цілком збігається з очікуваннями 137 (92,6 %) опитаних Здобувачів 1 курсу, і лише 11 (7,4 %) мають певні розчарування щодо цього.

Специфіка КНУТКіТ, за винятком деяких освітніх програм, які передбачають заочну форму навчання, вимагає від Здобувачів обов'язкової присутності на заняттях. Зі 148 респондентів 133 належать саме до контингенту денної форми навчання. З них 81 Здобувач відвідує усі заняття згідно розкладу, нічого не пропускаючи та приділяючи увагу самостійній роботі; 25 першокурсників іноді пропускають аудиторні заняття; 2 – часто пропускають аудиторні заняття; 25 – іноді можуть пропустити заняття у будь-якій формі.

Найпоширенішою причиною відсутності на заняттях (75 %) здобувачі вказали стан здоров'я або роботу (21,6 %); 25 % Здобувачів не пропускають заняття взагалі.

Що стосується занять, які проводяться дистанційно, то 7,7 % (11) першокурсників підходять до таких занять формально (оскільки такий підхід не кращим чином позначається на якості засвоєння поданого на занятті матеріалу, викладачам варто звертати увагу на такі випадки і залучати Здобувачів до участі у роботі над матеріалом і домагатись одержання зворотного зв'язку під час он-лайн лекцій), разом з тим, 47,2 % (67) першокурсників виконують усі завдання та відповідають, коли до них звертається викладач; 22,5 % (32) – зазвичай беруть активну участь на усіх заняттях.

Тож, як видно з відповідей першокурсників, до навчання в Університеті більшість з них ставиться серйозно, про що свідчить також усвідомлення підвищення рівня своєї відповідальності порівняно зі школою (35,2 % – 51 Здобувач).

Окремим етапом адаптації першокурсників є їхнє усвідомлення сенсу **самостійної роботи** та **розуміння завдань**, винесених на самостійне опрацювання. За відповідями Здобувачів на питання щодо розуміння того, як виконувати завдання для самостійної роботи, 54 (36,4 %) респондента підтвердили цілковите розуміння поставлених викладачами завдань; 88 (59,5 %) – не завжди одразу розуміють, що потрібно робити і вимушені дещо уточнювати; 6 (4,1 %) – взагалі мають багато питань щодо виконання таких завдань (і не завжди знають до кого звернутись для консультації з цих питань). Таким чином, у більшості першокурсників виникли деякі складності зі сприйняттям самостійної роботи в Університеті, які поки що підсилюються відчуттям браку часу на виконання завдань такого кластеру.

Так, 61 (41,2 %) респондент потребує більше часу на самостійну роботу, ніж відведено; 16 (10,8 %) – ледве встигають виконувати завдання для самостійної роботи; 1 (0,7 %) респондент, взагалі, нічого не встигає та не вкладається у відведений час; хоча, 70 (47,3 %) першокурсників вважають, що часу на виконання завдань в рамках самостійної роботи цілком достатньо. Деякі складності у першокурсників виникли також із призвичаюванням до специфіки подачі навчального матеріалу викладачами Університету (35 Здобувачів – 24,1 %).

З огляду на викладене вище, можна зробити припущення, що у ритм та специфіку навчального процесу КНУТКіТ основна маса Здобувачів 1 курсу увійде під кінець III семестру, тобто уже на 2 курсі.

Якщо розглядати звикання першокурсників до стилю спілкування в студентському середовищі та прийняття неординарності деяких одногрупників, то деякі складності відчули 22-є (15,2 %) респондентів. У більшості опитуваних, практично, немає проблем у спілкуванні з іншими учасниками освітнього процесу.

З одногрупниками

■ Немає (95) ■ Іноді (48) ■ Часто (4)

З художнім керівником

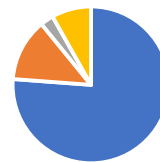
■ Немає (134) ■ Іноді (11) ■ Дуже часто (3)

З викладачами

■ Немає (105) ■ Іноді (40) ■ Часто (2)

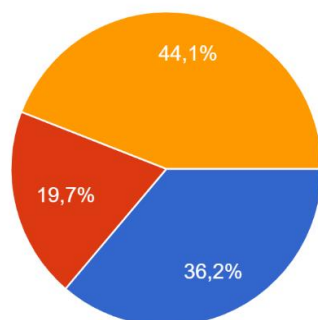
З працівниками деканатів

■ Немає (112) ■ Іноді (19) ■ Часто (4) ■ Не звертаюся (12)

На Вашу думку, причиною можливих проблем у спілкуванні може бути

127 відповідей

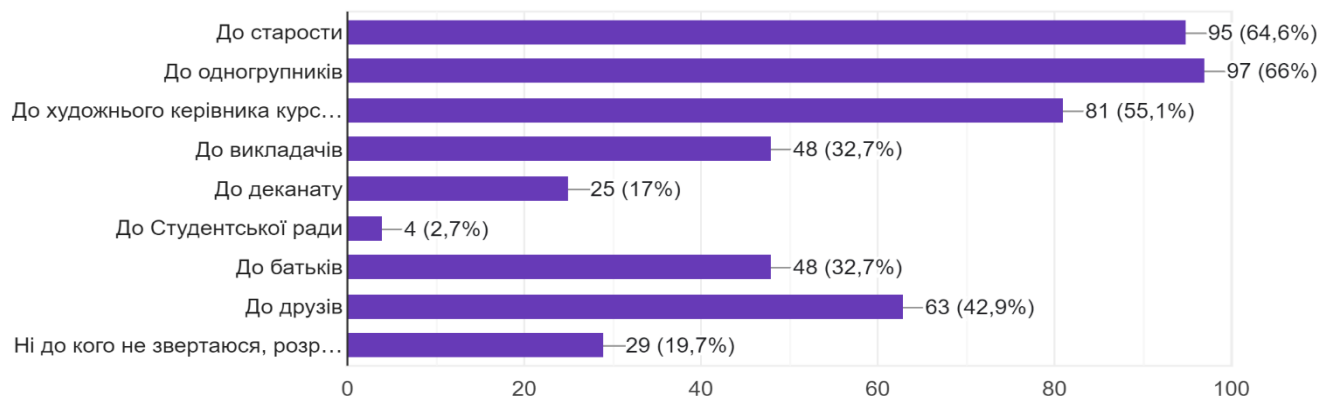
● Адаптаційний період
● Вікова різниця
● Банальна невихованість, відсутність вміння слухати та чути

Як видно на діаграмі, Здобувачі чітко усвідомлюють основні причини виникнення проблем у спілкуванні: 56 респондентів вважають такою причиною банальну невихованість і відсутність вміння слухати та чути, що є тотальною проблемою для сучасного суспільства; 25 – вікову різницю; 46 – адаптаційний період загалом. Таким чином, якщо усі учасники освітнього процесу в Університеті розглянуть вказані причини та зважено відреагують на них кожен зі свого боку, подальше спілкування та навчання будуть результативними та ефективними.

За діаграмою, розташованою нижче, основна маса першокурсників швидко знайшла спільну мову з усіма категоріями учасників освітнього процесу, про що свідчать їхні відповіді.

Якщо Вам потрібна допомога (навчальна, організаційна, психологічна, інформаційна тощо), до кого Ви звертаєтеся? *Можна обрати кілька варіантів

147 відповідей

Слід зауважити, що високий рейтинг художніх керівників / кураторів курсів (майстрів), як людей, до яких звертаються по допомогу Здобувачі (діаграма вище), можна доповнити ще й думкою 116 (78,4 %) респондентів стосовно того, що майстри навчають не тільки фаху, вони також проводять просвітницьку та виховну роботу, а також є авторитетом у багатьох питаннях.

Отже, до середовища КНУТКіТ першокурсники адаптувалися значно легше, ніж до освітнього процесу. За багаторічною традицією комфортно інтегруватися та влитися в атмосферу Університету новим Здобувачам допомагають випускники першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – нинішні здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також, безпосередньо, художні керівники / куратори курсів. У цьому аспекті команда КНУТКіТ поліпшує роботу і студентського самоврядування, і деканатів структурних підрозділів закладу.

Загалом, адаптація першокурсників розгортається на підґрунті нової соціальної ситуації. Змістом адаптації стає руйнування раніше сформованих стереотипів і напрацювання нових когнітивних та поведінкових схем.

Розрізняють такі форми адаптації здобувачів вищої освіти першого курсу до навчання у закладі вищої освіти:

- формальна адаптація, що проявляється у пристосуванні до умов навчального закладу, його структури та вимог, які постають перед Здобувачами;

- соціально-психологічна адаптація, як процес внутрішньої інтеграції в академічну групу, пристосування до нового соціального оточення, різкий перехід до самостійного життя;

- дидактична адаптація, яка пов'язана з опануванням першокурсниками нових методів і змісту навчально-професійної діяльності;

- особистісно-психологічна адаптація, що зумовлює прийняття першокурсниками своєї нової соціальної позиції здобувачів закладу вищої освіти й опанування ролі майбутнього фахівця.

За результатами опитування складними для першокурсників виявилися, здебільшого, формальна та дидактична адаптації, адже освітній процес в Університеті суттєво відрізняється від освітнього процесу у школі. Соціально-психологічну та особистісно-психологічну адаптації першокурсники здолали легше, бо контингент абітурієнтів, що вступає до КНУТКіТ, зазвичай складається з активних, товариських, розкутих молодих людей, і саме це дозволяє їм достатньо швидко знаходити спільну мову один з одним, з художніми керівниками / кураторами, викладачами.

Процес адаптації першокурсників до умов навчання в Університеті має вагомий вплив на їх навчально-професійну діяльність та фахову підготовку загалом. Адаптація охоплює різні сфери діяльності та взаємин першокурсників і зумовлюється взаємопов'язаною дією зовнішніх (організація освітнього процесу, стилі педагогічної взаємодії викладачів, управлінська робота художніх керівників / кураторів курсів) та внутрішніх (професійне самовизначення, особистісний розвиток, рівень свідомості, волева саморегуляція тощо) чинників з переважанням останніх. Враховуючи це, команда КНУТКіТ має посилювати взаємну комунікацію усіх учасників освітнього процесу з метою переналаштування до вимог сучасного ринку праці, культурних та соціальних запитів суспільства.